

PÄÄTÖS YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI ANNETTAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ

**Kaivospiirin haltija tai
kaivosyhtiö**

**Mondo Minerals B.V.
Yhteystiedot:
Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani**

**Kaivospiirit
Sijainti**

Lahnaslampi ja Punasuo (KaivNrot 1170 ja 2607B)
Sotkamo (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa Mondo Minerals B.V.:lle seuraavat kaivospiirejä Lahnaslampi ja Punasuo (KaivNrot 1170 ja 2607B) koskevat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset.

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 125 § ja 181 §

Lupamääräykset

Lupamääräys 1

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 2

Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 3

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 4

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan väli tuotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

Lupamääräys 5

Kaivosluvan haltijan on asetettava 40 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Kaivosvakuus on asetettava viimeistään vuoden kuluttua tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut

Kaivosvakuudella katetaan seuraavia toimintoja:

1. Avolouhoksen reunojen muotoilu (Lahnaslampi)
2. Avolouhoksen aitaus tarvittavilta osin (Lahnaslampi)
3. Avolouhoksen aitaus tarvittavilta osin (Punasuo)

Lahnaslammen kaivospiirillä sijaitsevat rakennukset ovat yhtiön omistuksessa ja omilla mailla. Kaivosviranomaisen ei muutoinkaan asettaisi tässä vaiheessa vakuutta rakennuksien osalta, koska toiminnan arvioidaan jatkuvan vielä kymmeniä vuosia.

Kaivosviranomaisen edellyttää, että kaivostoiminnan lopettamiseen liittyviä töitä tehdään toiminnan aikana molemmilla kaivospiireillä sitä mukaan, kuin se on mahdollista.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 6

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2024. Mikäli Lahnaslammen ja Punasuon kaivospiirien toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Perustelut

Kaivoslaki 62 §

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa www.tukes.fi/kaivosasiat sekä Sotkamon kunnan ilmoitustaululla. Asiasta tiedotettiin Sotkamo -sanomalehdessä. Asia kuulutettiin 21.2.2014 ja on ollut nähtävillä 24.3.2014 saakka. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 24.3.2014.

Lausuntopyynnöt

Asiasta lähetettiin lausuntopyynnöt 21.2.2014 Sotkamon kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle ja Kainuun liitolle.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys

Kuulutuksen johdosta saadut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys on esitetty liitteessä 2.

Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeen

Kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan kuuleminen (Kaivoslaki 621/2011) 42 §)

Tukes varasi kaivosoikeuden haltijalle tilaisuuden selityksen antamiseen lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin.

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn

Kaivosviranomainen katsoo, että Mondo Minerals B.V. Branch Finland on antamassaan selityksessä riittävästi selvittänyt kuulemisessa esiintuodut seikat lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn. Kaivosviranomainen haluaa täsmentää vielä seuraavaa:

Kainuun ELY-keskus:

Kaivosviranomainen pyytää huomioimaan lupamääräyksen 5 perusteluineen.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lle, Sotkamon kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle, Kainuun liitolle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Sotkamon kunnan ilmoitustaululla. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan Sotkamo -sanomalehdessä.

Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 2 * 475 € + 20 * 95 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun kaivosyhtiölle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 3 esitetystä valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Hallintolainkäyttölaki (586/1996)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

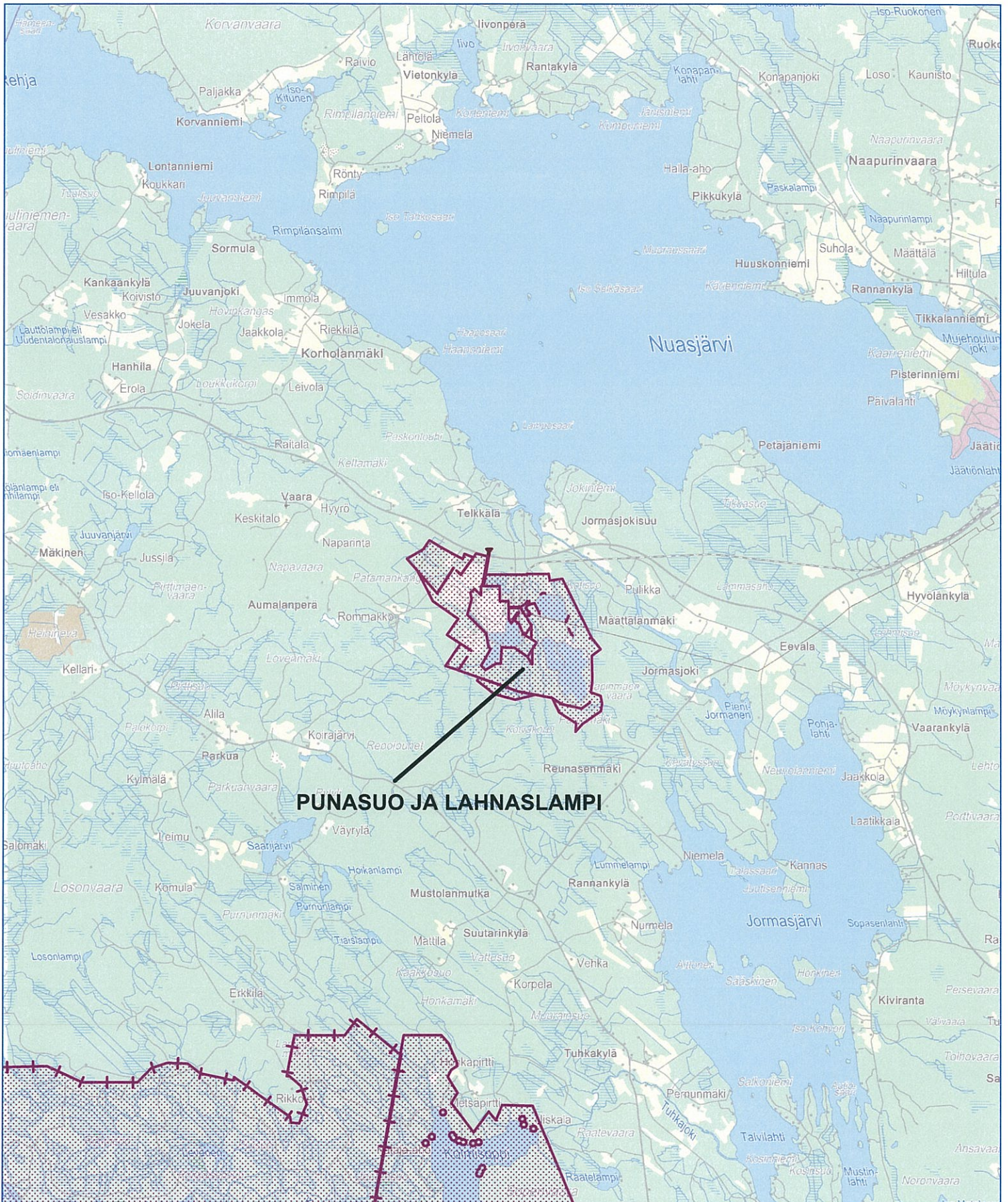
Terho Liikamaa
Kaivosyli-insinööri

Ossi Leinonen
Ylitarkastaja

LIITTEET	<ol style="list-style-type: none">1. Kaivospiirin kartta2. Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys3. Valitusosoitus4. Lista asianosaisista
JAKELU	Mondo Minerals B.V. Branch Finland Maanmittauslaitos
TIEDOKSI	Sotkamon kunta Kainuun ELY-keskus Kainuun liitto Säteilyturvakeskus Asianosaiset

Kaivospiirin kartta

KAIVOSPIIRIT PUNASUO JA LAHNASLAMPI

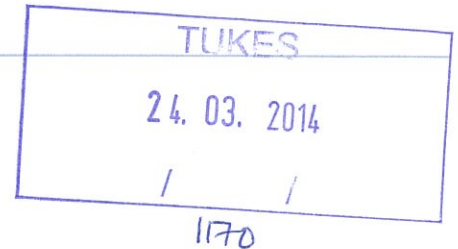
PUNASUO JA LAHNASLAMPI

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivos-yhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys

Marttala Elina

Lähettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 24. maaliskuuta 2014 13:19
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Kainuun ELY-keskuksen lausunnot KaivNro:ista 1170, 2607b ja 2465
Liitteet: ELY_lausunto_KaivNro1170,2607b.pdf; ELY_lausunto_KaivNro2465.pdf

Lähettäjä: Ahtonen Joonas [<mailto:joonas.ahtonen@ely-keskus.fi>]
Lähetetty: 24. maaliskuuta 2014 13:13
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: Kainuun ELY-keskuksen lausunnot KaivNro:ista 1170, 2607b ja 2465

Hei!

Liitteenä Kainuun ELY-keskuksen lausunnot Tukesin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi ja vakuuden määräämistä kaivospiireille koskevaa päätöstä varten. Lahnaslampi ja Punasuo KaivNro:t 1170 ja 2607b sekä Uutela KaivNro 2465.

terveisin

Joonas Ahtonen
Ympäristölakimies
Kainuun ELY-keskus
joonas.ahtonen@ely-keskus.fi
puh. 0404881802

24.3.2014

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Viite Lausuntopyyntö 21.2.2014, KaivNro:t 1170 ja 2607B

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antaminen ja vakuuden määrääminen, Mondo Minerals B.V., Lahnaslampi ja Punasuo (Sotkamo)

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa pyydetään kuulemisasiakirjasta, jossa on kyse uuden kaivoslain 181 §:ssä määriteltyjen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi ja vakuuden määräämiseksi Sotkamossa sijaitseville Lahnaslammen ja Punasuon kaivospiireille. Lahnaslammen kaivospiiri rajoittuu Punasuon kaivospiiriin muodostaen toiminnallisen kokonaisuuden. Toiminnalle on myönnetty ympäristölupa. Alueella sijaitsee rikastamo ja rikastushiekka-alue. Punasuon alueella on käynnissä kaivostoimintaa, kun taas Lahnaslammella toiminta lopetettiin 2010.

Kaivoslain 108 §:ssä vaaditaan, että kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten asetettavan vakuuden on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen. Hallituksen esityksen kaivoslaiksi (273/2009) mukaan kaivostoiminnan vakuus kattaa kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet, pois lukien jätehuollon toteutuminen, jota varten on ympäristönsuojelulain mukainen vakuus. Määrättävän kaivoslain mukaisen vakuuden tulisi kattaa mm. kaivoslain 143 §:n mukainen maisemointi ja yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon saattaminen sekä 150 §:n mukainen seuranta edellä mainitun hallituksen esityksen 109 §:n perusteluiden mukaisesti. Edes näiden toimenpiteiden suorittamiseen kahden kaivospiiriin osalta ehdotettu 20 000 euron vakuus on selkeästi riittämätön.

Muilta osin alueen kaivostoiminta on Kainuun ELY-keskuksen käsityksen mukaan asianmukaisesti ympäristöluvassa säännelty.

Luonto- ja ympäristövastuu -yksikkö

Yksikön päällikkö
Ylitarkastaja

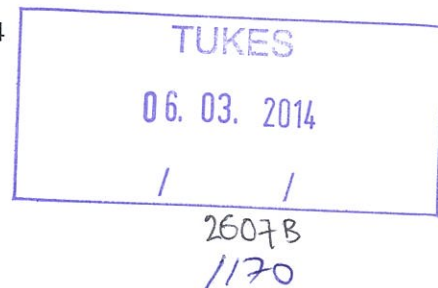
Sari Myllyoja

Ympäristölakimies

Joonas Ahtonen

Dnro 43/14

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

Viite: Lausuntopyyntöne 21.2.2014, KaivNro 1170 ja KaivNro 2607B

LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Sotkamon Lahnaslammen (KaivNro 1170) ja Punasuon (KaivNro 2607B) kaivospiirikokonaisuuden kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Lahnaslammen ja Punasuon kaivospiirin kaivoskivennäiset ovat talkki ja nikkeli. Lahnaslammen ja Punasuon kaivospiiritoimitus on valmis, kaivoskirja on annettu, kaivostyö on alkanut ja alueella on suoritettu louhintaa aiemmin. Alueella on rikastamo ja rikastushiekka-alue. Toimintaa varten on ympäristölupa. Kaivostoiminta Lahnaslammella päättyi vuonna 2010. Lahnaslammen kaivospiirin alueella toimivat rikastamo ja mikrokalkkitechdas. Punasuon kaivospiirillä kaivostoiminta aloitettiin vuonna 2008.

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämässä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on osoitettu merkinnällä EK (ek, ek-t kohdemerkinnät) kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita apualueineen ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivospiiri). Maakuntakaavan em. alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu kohdemerkinnällä ekt kaivostoimintaan tarkoitettu alue Lahnaslampi.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu kaivostoimintaan tarkoitetuille alueille seuraava suunnittelumääräys: ”Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä”.

Lahnaslammien ja Punasuon kaivospiirikokonaisuuden lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta. Kainuun liiton näkemyksen mukaan kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävaikutuksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin.

Kainuun liitto

Hannu Heikkinen
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Turvallisuus – ja kemikaalivirasto
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Viite: Lausuntopyyntöne 21.2.2014

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on 21.2.2014 päivättyllä kirjeellä pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n mukaista lausuntoa Sotkamon kunnalta.

Kohde: Lahnaslampi (KaivNro 1170) ja Punasuo (KaivNro 2607B), Sotkamo

Haltija: Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani

Kohteen kuvaus: Lahnaslammen kaivospiiri rajoittuu Punasuon kaivospiiriin muodostaen toiminnallisen kokonaisuuden. Kaivostoiminta Lahnaslammella päättyi vuonna 2010. Lahnaslammen kaivospiirin alueella toimivat rikastamo ja mikrotalkkitechdas.

Lausunto-
pyynnön
liitteet:

- kuulemisasiakirja
- kaivospiirin kartta
- kaivospiirimääräyksessä ja kaivoskirjassa annetut lupamääräykset, ympäristölupamääräykset sekä ympäristövakuuden perusteet, suuruus ja laji
- kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi

Sotkamon kunnan lausunto

Sotkamon kunnalla ei ole huomautettavaa tai lausuttavaa kyseessä olevasta asiasta.

Sotkamon kunta

Vesa Hakkarainen
Rakennustarkastaja

Taina Huttunen
Ympäristötarkastaja

Juha Kaaresvirta
Kaavoittaja

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki

Viite Lahnaslampi ja Punasuo KaivNro 1170 ja 2607B

Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n vastine kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamiseksi ja vakuuden määrittämiseksi (kaivoslaki 621/2011 40§)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (myöhemmin TUKES) on pyytänyt Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lta (myöhemmin Mondo Minerals tai toiminnanharjoittaja) vastinetta kuulemisessa annettuja lausuntoja ja mielipiteitä.

Vastineina esitämme kunnioittaen seuraavaa:

1. Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) toteaa, että vakuuden tulee kattaa kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet kuten maisemointi ja yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon saattaminen sekä seuranta. ELY-keskus katsoo, että ehdotettu 20 000 euron vakuus on riittämätön.

Toiminnanharjoittaja on vakuuden suuruutta arvioidessaan ja ehdottaessaan ottanut lähtökohdaksi sen, että kaivostoiminta tulee alueella jatkumaan vielä kymmeniä vuosia. Louhinnan loppuessa Punasuolla kaivos tullaan saattamaan yleisen turvallisuuden vaatimaan tilaan ja Lahnaslammen kaivos on maisemoitu louhetäytön kautta ja se otettu käyttöön läjitysalueena, jonka maisemointi- ja jälkihoitovakuus määräytyy toiminnan ympäristöluvassa. Rikastamo- ja tehdas sekä muiden rakennusten osalta toiminta tulee jatkumaan louhinnan päättymisen jälkeen muilta kaivoksilta tuotavan malmin varassa. Vaadittavien jälkihoitotöiden arviointi muiden kuin Punasuon kaivoksen osalta on tässä vaiheessa ennen aikaista ja toiminnanharjoittaja ehdottaakin, että se tullaan tekemään myöhemmin vakuuden suuruutta tarkistettaessa.

2. Sotkamon kunnan lausunto

Sotkamon kunnan lausunnossa todetaan, että kunnalla ei ole huomautettavaa tai lausuttavaa kyseessä olevasta asiasta.

Toiminnanharjoittajalla ei ole huomautettavaa.

3. Kainuun liiton lausunto

Kainuun liitto toteaa lausunnossaan, että alue on merkitty Kainuun maakuntakaavassa merkinnällä EK ja koska kaivospiirien lähialueella on sekä pysyvää että loma-asutusta niin kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä huomiota lähiasutukselle kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävaikutuksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, häiriötilanteisiin ja lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteisiin.

Mondo Minerals toteaa, että lausunnossa esille tuodut asiat säädellään pääosin toiminnan ympäristöluvassa ja sen määräyksillä ja lopetus- ja jälkihoitotoimet liittyvät nyt käsiteltäviin asioihin. Mondo Mineralsin näkemyksen mukaan lopetus- ja jälkihoitotöihin varaudutaan ja on varauduttu asianmukaisesti sekä ympäristöluvassa annettujen määräysten että tässä asiassa annettavien määräysten perusteella.

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 24.7.2014.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: Puhelin: 029 56 42800

Faksi: Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.